

XVII. Dünya Psikiyatri Kongresi 2017'nin Ardından

Reflections on the XVII World Congress of Psychiatry 2017

Peykan GENÇOĞLU GÖKALP

Türk Nöropsikiyatri Derneği İkinci Başkanı, Psikiyatri Uzmanı, Psikanalist, Emekli Öğretim Üyesi

Dünya Psikiyatri Birliği (DPB-WPA), ruh sağlığı alanında eğitim, hizmet, mesleki dayanışma ve psikiyatri alanının gelişmesi, etik standartların en üst düzeyde uygulanması ile ruhsal rahatsızlığı olan bireylerin yaygın ve en iyi şekilde tedavi ve bakımını amaçlayan uluslararası psikiyatri dernekleri birliğidir. 1950 yılında kurulmuş olan Dünya Psikiyatri Birliği'ni 118 farklı ülkeye yayılmış ve 200.000'den fazla psikiyatristi temsil eden 138 üye demek oluşturmaktadır.

Türk Nöropsikiyatri Derneği (TNPĐ) de DPB'nin kurucu üye derneklerindedir. DPB'nin ilk Başkanı Jean Delay, ilk Genel Sekreteri de Henry Ey gibi psikiyatri alanında dönemin efsanevi isimleri idi. Türk Nöropsikiyatri Derneği'ni Dünya Psikiyatri Birliğinin 1950 yılında Paris'te yapılan ilk genel kurulunda Başkan Ord. Prof. Dr. İhsan Şükrü Aksel temsil etmiştir. Şimdiye kadar WPA ile Türk Nöropsikiyatri Derneği ve Türkiye Psikiyatri Derneği ortaklaşa kongre ve bölgesel toplantılar düzenlemiş ve çalışma grubu faaliyetlerinde yer almıştır.

Katıldığım ilk Dünya Psikiyatri Kongresi, 1989 yılında Atina'da yapılan VIII. Dünya Psikiyatri Kongresiydi. Birbuçuk yıllık asistandım, "dünya kongresi bu kadar yakına gelmez" diyerek otobüse binip gitmiştim. Türkiye'den epey yüksek bir katılım vardı ve katılanların çoğu sözel bildiri veya poster ile katılmıştı, Oğuz Arkonaç, Ahmet Göğüş gibi hocalarımız bizi oturumlara girerken yakından takip ediyordu. Çok canlı bir ortam ve kitaplarda yeni yeni okuduğumuz önemli isimlerin konuşmaları biz gençleri büyülemişti. O dönem henüz Türkiye'de uluslararası katılımlı kongreler başlamamıştı veya çok seyrekti.

Sonraki katıldığım Dünya Kongresi, 1996'da Madrid'de yapılan X. Dünya Psikiyatri Kongresiydi. Ben Türk Nöropsikiyatri Derneği Yönetim Kurulunun çaylak bir üyesiydim, Başkan Prof. Dr. Özcan Köknel ve Genel Sekreter o sırada Doç. Dr. Raşit Tükel WPA Kongre Genel Kuruluna derneği temsilen delege olarak benim katılmamı istediler, Yönetim Kurulu tarafından görevlendirildim. Bu görev benim meslek derneğinin önemini anlamamda, uluslararası bilimsel ilişkiler ve organizasyonların anlam ve içeriğini öğrenmemde bir dönüm noktası ve adeta hızlandırılmış bir kurs oldu. Madrid Kongresinde DPB'nin Etik Bildirgesinin (Madrid Deklarasyonu) Genel Kurulda madde madde oylanarak kabul edilmesine katılmam, beni İstanbul'a dönünce metni hemen Türkçeye çevirmeye itti (Nöropsikiyatri Arşivi Kasım 1996). Yıllar geçti, bu son Dünya Kongresindeki Genel Kurula da TNPĐ delegesi olarak katıldım. Bu görevi bundan sonra genç üyelere devre-değimi umuyorum.

Dünya Psikiyatri Birliği, her üç yılda bir dünyanın farklı kıtalarında Dünya Psikiyatri Kongresini, toplantının yapıldığı ülkenin ulusal psikiyatri derneği ile iş birliği içinde düzenlemekte. Bu yıl XVII. Dünya Psikiyatri Kongresi 8-12 Ekim tarihleri arasında "21. Yüzyıl Psikiyatrisi: Bağlam, Karşıtlıklar ve Yükümlülükler" ana teması ile Alman Psikiyatri Birliği (DGPPN) işbirliği ile Berlin'de gerçekleştirildi.

Onyedinci Dünya Kongresi 8 Ekim 2017 Pazar günü başladı. Açılış töreninde DPB Başkanı Dinesh Bhugra konuşmasında kongre çantalarına yaka iğnesi şeklinde mavi kelebek (Blue Morpho) koyduklarını ve tüm katılımcıların, değişimi simgeleyen ve "Ruhsal hastalığı olan bireyler için toplumsal adalet" kampanyası için tasarlanmış bu mavi kelebeği yakalarına takmasını rica etti.

WPA kaynaklarına göre Kongrede 900 kadar oturum ve 10 000 in üzerinde katılımcı olduğu; katılımcıların neredeyse 9000'nin kongreye doğrudan katkıda bulunduğu belirtildi. Dinesh Bhugra'nın ardından Kongre Düzenleme Kurulu'ndan Başkanlar Andreas Heinz, Peter Falkai ve Sir Simon Wessely'nin konuşmaları vardı.

Törende 92 yaşındaki İsviçre, Zürih Üniversitesi Psikiyatri Bölümünden duayen Profesör ve araştırmacı Jules Angst'a Psikiyatri alanındaki öncü çalışmaları nedeni ile Jean Delay ödülü verildi. Prof. Angst mesleğe Manfred Beluler'in öğrencisi olarak başlamış, Jungiyen analist olmuştu. Yaklaşık 60 yıllık çalışma hayatında epidemiyoloji, klinik psikiyatri ve psikofarmakoloji alanlarında araştırmalar yönetti ve çalışma arkadaşlarıyla beraber birçok klinik ve tanısal durum ve tedavi konularının aydınlanmasını sağladı.

Dokuz Ekim günü oturumlar tüm hızıyla başladı. Aynı zamanda Alman Psikiyatri Birliğinin Ulusal Kongresi de Almanca olarak paralel oturumlarla sürüyordu. Program 8.15 te başlayıp 18:45, bazen 20:00'ye kadar devam ediyordu. Kimisi büyük konferans salonlarında kimisi

Cite this article as: Gençoğlu Gökalp P. Reflections on the XVII World Congress of Psychiatry 2017. Arch Neuropsychiatry 2017; 54:289-290

Yazışma Adresi/Correspondence Address: Peykan Gençoğlu Gökalp, Türk Nöropsikiyatri Derneği İkinci Başkanı, Psikiyatri Uzmanı, Psikanalist, Emekli Öğretim Üyesi E-Posta/E-mail: peykangok@yahoo.com

Geliş Tarihi/Received: 14.12.2017 **Kabul Tarihi/Accepted:** 25.12.2017

©Telif Hakkı 2017 Türk Nöropsikiyatri Derneği - Makale metnine www.noropsikiyatrisivi.com web sayfasından ulaşılabilir.
©Copyright 2017 by Turkish Association of Neuropsychiatry - Available online at www.noropsikiyatrisivi.com

küçük odalarda 30-40 paralel oturum vardı. Kongrede öğle arası bile olmaması nedeniyle, her yerde ayaküstü birşeyler atıştırıp, koşturan gruplar görmek mümkündür.

Kongre programında 44 ana başlık vardı. İnsan hakları, psikiyatrik hastalıkları olanlara yönelik ayrımcılık, bağımlılıklar, kadın ruh sağlığı, etik, duygudurum bozuklukları, gençlerin ruh sağlığı, yaşlılık gibi pek çok konuda sempozyumlar yer aldı. Çok sayıda ana konuşmalar, WPA lider kadrolarının sunumları, sempozyum, tartışma forumları, atölyeler, sözel bildiri ve poster bildiri oturumları vardı. Bazen bir oturuma gidip, katılmak istediğiniz başka bir oturumun da aynı saatte kongre alanının diğer ucunda olduğunu umutsuzca fark ediyordunuz.

Kongrede genç psikiyatristler (Early Career Psychiatrists-ECP) için ayrı bir program bandı oluşturulmuştu. Genç psikiyatristlerin akademik dünyada nasıl var olacağı, dernek üyeliklerinin önemi, bilimsel makale yazımı, farklı ülkeler ve kurumlar arasında işbirliği ve iletişim ağlarının kurulmasına yönelik özel oturumlar düzenlenmişti. İletişim bağlantılarının kurulabilmesi için mail adresleri alındı, gruplar oluşturuldu. WPA Genç Psikiyatristler (ECP) birimi kongrede aktif rol almıştı ve mesleğe yeni adım atan asistanlara ve uzmanlığının başındakilere yönelik verimli ve yoğun bir program sundu. Türkiye Psikiyatri Derneği'nin yeni kurulmuş olan genç psikiyatristler grubunun üyelerinin çoğu Genç Katılımcı bursuna hak kazanmıştı ve ülkemizi çalışmalarını ile temsil ettiler.

9 Ekim akşamı da Türkiye'den WPA bursu alan, konuşma-bildiri sunan gençler ile Türkiye ve Almanya'da görev yapan bazı meslektaşlarla akşam yemeğinde buluştuk, tanışma ve görüş alışverişi yapma fırsatı bulduk.

Her Dünya Kongresinde olduğu gibi bu kongrede de 10 Ekim (aynı zamanda Dünya Ruh Sağlığı Günü) tarihinde kongre merkezi dışında bir toplantı salonunda Dünya Psikiyatri Birliği Olağan Genel Kurul Toplantısı ve yönetim kurulunun ve bölge temsilcilerinin bir bölümünün değişeceği seçimler yapıldı.

Genel kurulda 2014-2017 döneminde yürütülen faaliyetler gözden geçirildi, tüm Yönetim Kurulu (YK) üyelerinin sorumluluk alanlarına ilişkin raporları okundu, değerlendirmeler yapılarak YK çalışmaları akları. Ardından elektronik ortamda YK ve bölge temsilcileri seçimleri yapıldı. Oylama öncesi kahve aralarında hissedilen heyecan, kulis çalışmaları ve yoğun temaslar vardı.

Türk Nöropsikiyatri Derneğini temsilen İkinci Başkan Prof. Dr. Peykan Gökalp oy kullandı, YK üyesi Dr. Evrim Göde Öğüten ile dernek üyesi ve WPA Bilimsel Çalışma Birimlerinde aktif rol alan Prof. Dr. Bülent Coşkun da gözlemci üye olarak yer aldı. Türkiye Psikiyatri Derneğini temsilen TPD Merkez Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Yıldız Akvardar oyunu kullandı. TPD önceki başkanlarından Prof. Dr. Simavi Vahip de Genel Kurulu izledi.

Seçim sonucunda DPB İkinci Başkanlığa (üç yıl sonra Başkanlık görevini devralacak olan) Afzal Javed (Birleşik Krallık), Eğitim Sekreterliğine Roger Mann Kin NG (Hong Kong-Çin), Çalışma Birimleri Sekreterliğine Thomas G. Schulze (Almanya), Yayınlar Sekreterliğine Michel Botbol (Fransa) ve yeni bölge temsilcileri seçildi. Bizim de dahil olduğumuz Güney Avrupa (8. Bölge) bölgesinin temsilciliğine Zvi Zemishlany (İsrail) seçildi. Seçimin ardından başkanlığı Dinesh Bhugra'dan devralan yeni WPA başkanı Helen Herrman 2017-2020 dönemin eylem planını sundu. Genel Kurul Toplantısı sonunda delegeler yeni sekreterleri ve yeni WPA başkanını ve ikinci başkanını tebrik etti.

Dünyanın her yerinden katılımcıların yer ve görev aldığı kongreye Türkiye'den de 30'un üzerinde meslektaş paneller, kurslar, sözel bildiriler ve poster bildirileri ile aktif şekilde katıldı.

11 Ekim'de Türkiye Psikiyatri Derneği Kadın Ruh Sağlığı Çalışma Birimi üyelerinin hazırladığı "Türkiye'de Kadının Konumu ve Ruh Sağlığı" başlıklı panelde Peykan Gökalp ve Yıldız Akvardar moderatörlüğünde; Yıldız Ak-

vardar "Türkiye'deki Erken ve Zorla Evlendirmeler", Sibel Koçbıyık "Türkiye'de Kadın Sığınma Evleri", Neşe Direk "Kadın Mülteciler ve Ruh Sağlığı", Zerrin Oğlağın "Kadınlara Karşı Şiddet ve Cinayetler" başlıklı konuşmalarını yaptılar. Bu oturumda ülkemizdekinden farklı olarak, salonda diğer ülkelerden kadın ve erkek katılımcıların eşit oranda bulunması dikkat çekti. Tartışma kısmında özellikle meslektaşımız Erlangen Üniversitesi Psikosomatik Bölümü Başkanı Prof. Yeşim Erim'in katkıları olmak üzere pek çok katkı ve soru(n) dile getirildi.

Güney Avrupa Bölgesi'nce düzenlenen "G. Avrupa'da Zorunlu Tedaviler ve Fiziksel Tespit Yöntemleri" başlıklı panelde Zvi Zemishlany, Can Ger yer aldı.

Mültecilerin Ruh Sağlığı ve gereksinimleri farklı panellerde ayrıntılarıyla ele alındı.

WPA Kadın Ruh Sağlığı Çalışma Birimince Düzenlenen "Kadına Yönelik Savaş, Devam Ediyor?" başlıklı panelde oldukça çarpıcı sunumlar vardı. Amerikan Psikiyatri Birliğinin (APA) ilk kadın başkanı olan (1985-1986) Prof. Carol Nadelson kadına yönelik şiddetin bir savaş olduğunu, aktif ve gözle görülmeyen cephelerde bu savaşın ataerkil ve ayrımcı görüşlerin bir sonucu olarak yürütüldüğünü örneklerle anlattı. Bir diğer kadın APA Başkanı (2008-2009) Prof. Nada Stotland "Kadın Düşmanlığı Politikası" başlıklı konuşmasında günümüz Amerikan toplumu ve politik arenada kadının sağlık alanındaki haklarının da geri gittiğini belirtti. Kanada'dan Psikiyatri ve Kadın Hastalıkları ve Doğum Profesörü Gail Robinson "Tecavüze Küresel Tepki: Mağdurun Suçlanması" başlıklı konuşmasında kadına yönelik cinsel şiddetin dünyada durdurulmamasını savaşın bir parçası olarak adlandırdı.

Psikiyatri ve sanat konulu sergi ve toplantılar Dünya Kongresinin sosyo-politik, tarihsel ve sanatsal dokusunu oluşturuyordu. Kongreye İkinci Dünya Savaşına ve büyük acılara sahne olmuş, bölünmüş ve yeniden birleşmiş olan Berlin'in ev sahipliği yapması bugünün Berlin'lilerinin geçmişleriyle cesaretle yüzleşebildiklerini de ortaya koyuyordu.

Nasyonal Sosyalizm Döneminde Psikiyatri teması kapsamındaki sergi ve belgeseller dikkat çekiciydi:

'Nasyonal Sosyalizm dönemindeki hasta ve engelliler: Kayıtlı, zulüm görmüş, yok edilmiş'

'Dorothea Buck' sergisi (Dorothea Buck; Nasyonal Sosyalizm zamanında yaşamış ve o dönemden sağ kurtulmayı başarmış bir şizofreni hastası) ve yine Dorothea Buck'ın yaşamını anlatan 'Gökyüzü ve Ötesi' belgeseli,

'Nasyonal Sosyalizm dönemindeki Psikiyatrinin kurbanı olan ve hayatta kalan sanatçılar' sergisi yer alıyordu.

Sosyal programda bilimsel ziyaret ve geziler vardı. Bilimsel ziyaretler; Berlin Charité Üniversitesindeki Tıp Tarihi Müzesi ziyareti ile savaş kurbanlarının anısına-1940'larda yapılmış Berlin anıtı ve Berlin'deki çeşitli psikiyatri klinikleri ziyaretinden oluşuyordu.

Dünya psikiyatri topluluğunu bir araya getiren farklı kapsamdaki kongreleriyle, etki faktörü 26.56 olan "World Psychiatry" bilimsel dergisiyle ve ruh sağlığı alanında Birleşmiş Milletler, Dünya Sağlık Örgütü ve Avrupa Parlamentosu gibi uluslararası kuruluşlara danışman statüsü ile Dünya Psikiyatri Birliği meslek alanımızda önemli bir çatı ve çerçeve görevi yapıyor.

Yıllardır özellikle meslekte yeni olan gençlere bilimsel, maddi ve sosyal alanlar yaratan ve destek veren Dünya Psikiyatri Birliği'nin etkinliklerine ve Çalışma Birimlerine katılmalarını ve meslek büyüklerimiz İhsan Şükrü Aksel, Metin Özek ve geçtiğimiz dönemde DPB Genel Sekreterliği görevini yürüten Levent Küey'in adımlarını izlemelerini tavsiye ediyorum. Uluslararası meslek kuruluşlarına aktif katılım Türkiye'deki psikiyatri meslek camiasının gücünü ve etkinliğini arttıracığı gibi, katılımla karşılıklı bir zenginleşme de sağlayacaktır.